

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Ion Guzun, Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, de avocata Svetlana Cotea în numele inculpatului Damaschin Nicolae, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2020, în privința inculpaților

Damaschin Nicolae xxxx;

Anastase Ion xxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 18.03.2019 - 14.02.2020,
instanța de apel: 09.03.2020 - 21.12.2020,
instanța de recurs: 26.02.2021 - 14.04.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 14 februarie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Anastase Ion a fost condamnat în baza art. 224 alin. (4) Cod penal, la 4 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

Damaschin Nicolae a fost condamnat în baza art. 149 alin. (2) Cod penal, la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 104 719 lei a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că, în perioada lunii octombrie 2018, inculpatul Anastase I., activând ca agronom-șef la CAP "Xxxx" conform contractului individual de muncă nr. 13 din 01.01.2017, contrar Legii cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți nr. 119 din 22.04.2004 și a Regulamentului privind gestionarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în economia națională, aprobat prin Ordinul nr. 231 din 29.11.2003 de către Ministerul Agriculturii, a încălcat regulile stabilite ce țin de păstrarea, transportarea și utilizarea substanțelor chimice și, cunoscând cu certitudine că Damaschin Nicolae nu deține certificat de perfecționare ce permite utilizarea substanțelor chimice și nu are cunoștințe respective, i-a transmis ultimului la cerere produsul de uz fitosanitar "Valsafid 56%", care este înscris în Registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și care face parte din categoria de pericol de toxicitate acută orală 1, pentru a trata cerealele de dăunători prin fumigație în condiții casnice, la domiciliul său în s. Xxxx, r-nul Xxxx. În perioada 27.10.2018-28.10.2018 inculpatul Damaschin N. a tratat grâul prin fumigație cu produsul de uz fitosanitar "Valsafid 56%", obținut de la Anastase I., într-o construcție auxiliară aflată în imediata apropiere a casei unde locuiau Xxxx a.n. xxxx, Xxxx a.n. xxxx, Derevencu Denis, a.n. xxxx, și Solovei Liudmila, a.n. xxxx. De la vaporii degajați în procesul fumigației, persoanele enumerate mai sus, inclusiv Damaschin Natalia, a.n. xxxx, s-au intoxicat. Ca urmare a intoxicației acute cu o substanță toxică din grupa pesticidelor – fosfură de aluminiu, componentă a pesticidului "Valsafid", la data de 29.10.2018, orele 12.50, a decedat în spital minora Xxxx, a.n. xxxx, la data de 29.10.2018, orele 09.35, a decedat minora Xxxx, a.n. xxxx, iar la data de 29.10.2018, orele 20.05, a decedat și minorul Xxxx, a.n. xxxx. Solovei Liudmila, a.n. xxxx, și Damaschin Natalia, a.n. xxxx, s-au ales cu leziuni corporale neînsemnate ca urmare a inhalării cu gaz toxic (fosfin).

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că probele administrate au dovedit pe deplin vinovăția inculpaților, acțiunile lui Anastase I. urmează a fi încadrate pe art. 224 alin. (4) Cod penal, ca încălcarea regulilor de circulație a substanțelor chimice, adică încălcarea regulilor stabilite ce țin de păstrarea, transportarea și utilizarea substanțelor chimice care a provocat din imprudență decesul a mai multor persoane, iar acțiunile lui Damaschin N. pe art. 149 alin. (2) Cod penal, ca lipsirea de viață din imprudență a mai multor persoane.

Astfel, inculpatul Anastase I. a declarat că, în anul 1984 a absolvit Institutul Agricol, specialitatea Protecția Plantelor, și de atunci până în prezent activează în CAP "Xxxx" – inițial ca specialist pe protecția plantelor, iar mai târziu în calitate de agronom-șef. Damaschin N. l-a rugat să-i dea niște produse pentru a trata cerealele de acasă de dăunători. Peste vreo 10-12 zile, el s-a dus la depozitul CAP "Xxxx" și din rămășițele rămase după tratarea grânelor, a luat un pachet de 1 kg de produs fitosanitar "Valsafid", care era ambalat ermetic și în care erau 100 pastile, și i l-a dat lui Damaschin N., explicându-i cum trebuie să trateze grânele și ce măsuri de protecție trebuie să ia. Regretă de cele întâmplate și roagă să-i fie aplicată o pedeapsă cu

suspendare condiționată, deoarece are probleme de sănătate, este invalid de gradul II, a avut o operație la picior și două micro-insulturi.

Inculpatul Damaschin N., a relatat că lucrează în calitate de tractorist la CAP "Xxxx" din anul 1979. Anterior el prepara acele tablete de la veterinărie, dar atunci era foarte ocupat cu lucrul și l-a rugat pe Anastase I. să-i elibereze niște tablete pentru ca să-și trateze grânele de acasă, contra dăunătorilor. Anastase I. i-a eliberat preparatul și el a făcut acea procedură așa cum o făcea în fiecare an, în același depozit în care ținea în fiecare an grânele – a pus 27-30 pastile în grâne, a pus deasupra peliculă, de jur împrejur saci cu grâne, dar s-a întâmplat că s-au intoxicat trei nepoței ai lui și au decedat. Regretă enorm de cele întâmplate, nu și-a închipuit că puteau să fie asemenea urmări.

Succesorul părții vătămate, Solovei Liudmila, a declarat că, locuia în s. Xxxx, r-nul Xxxx, în casa privată a părinților ei, Damaschin N. și Damaschin Natalia, împreună cu părinții și copiii minori, Xxxx, a.n. xxxx și Xxxx, a.n. xxxx. La 28.10.2018, fiind o zi de duminică, la ei în ospetie se afla și fiul surorii ei, Xxxx, a.n. xxxx. Copiii acuzau grețuri și dureri de burtă. A început să se simtă rău și ea și să aibă grețuri, a căzut jos și a vomitat. A strigat la mama sa și aceasta a ieșit repede afară, spunând că și ea se simte rău și are grețuri. Tatăl său, fiind pe afară și văzând care e situația, i-a scos pe toți din casă și i-a dus în casa cealaltă după care a apelat ambulanța. Tot atunci, tatăl său le-a spus precum că o zi înainte a prelucrat grâul cu un preparat chimic și acesta se află depozitat într-o anexă, în apropiere de casă și a început să bănuiască să nu fie cumva din cauza preparatului chimic respectiv.

Materialele pe marginea controlului efectuat de reprezentanții ANSA la CAP "Xxxx" cu privire la recepționarea, păstrarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanți cu încheierea, atestă că agentul economic dispune de autorizația de funcționare nr. AFD 000270 și depozit de păstrare a preparatelor de uz fitosanitar și fertilizanți, în cadrul Cooperativei se respectă, în principal, regulile de circulație, păstrare și utilizare a PUFF, dar au fost depistate și unele neajunsuri – nu se respectă totalmente Regulamentul de utilizare a PUFF. În rezultatul deplasării la fața locului la CAP "Xxxx" și la domiciliul lui Damaschin N. din s. Xxxx, r-nul Xxxx, unde s-a produs intoxicația cu decesul a 3 copii, angajații ANSA au constatat, că într-adevăr au fost supuse fumigației contra dăunătorilor 8 tone de grâu cu utilizarea preparatului "Valsafid" în normă de 5 tablete la o tonă de grâu, pe care Damaschin Nicolae l-a primit de la Anastase I. în cantitate de 1,14 kg în formă de pastile, din care s-au utilizat 40 pastile și au rămas în ambalaj 340 pastile.

Potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. xxxx din 14.12.2018, la cadavrul minorei Xxxx, a.n. xxxx, s-a constatat intoxicație acută cu o substanță toxică din grupa pesticidelor (fosfură de aluminiu) care după caracterul lor corespunde gradului vătămării corporale grave, periculoase pentru viață la persoanele vii. În baza necropsiei cadavrului, datelor medicale, toxicologice și histologie, decesul minorei Xxxx a.n. xxxx, a survenit în urma intoxicației acute cu substanță chimică fosfură de aluminiu, component al pesticidului "Valsafid".

Conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 14.12.2018, la cadavrul minorei Xxxx a.n. xxxx, s-a constatat intoxicație acută cu o substanță toxică din grupa

pesticidelor (fosfură de aluminiu), care corespunde gradului vătămării corporale grave, periculoase pentru viață la persoanele vii. În baza necropsiei cadavrului, datelor medicale, toxicologice și histologie, decesul minorei Xxxx, a.n.xxxx, a survenit în urma intoxicației acute cu substanță chimică-fosfură de aluminiu, ce este component al pesticidului "Valsafid".

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 12.12.2018, decesul minorului Xxxx, a.n. xxxx, a survenit, conform datelor documentelor medicale, la data de 29.10.2018, ora 20:05, în rezultatul intoxicației cu fosfură de aluminiu (component chimic ce stă la baza pesticidului "Valsafid", ceea ce se confirmă prin modificările morfologice depistate la examinarea medico-legală a cadavrului și adevărate prin examenul toxicologic și histologic. La examinarea medico-legală a cadavrului careva leziuni corporale nu s-au depistat. În sângele cadavrului, alcool etilic nu s-a depistat;

Conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.12.2018, intoxicația Ludmilei Solovei, a.n.xxxx, a survenit în urma inhalării cu gaz toxic (fosfin). La Solovei Ludmila s-a constatat intoxicație acută cu gaz toxic (fosfin). Starea corporală menționată putea fi produsă la acțiunea toxică a gazului (fosfin), posibil în timpul și circumstanțele relatate și după caracterul dereglării poate fi calificată ca vătămare corporală neînsemnată.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.12.2018, la Damaschin Natalia, a.n.xxxx, s-a constatat intoxicație acută cu gaz toxic (fosfin), cauza intoxicației a fost inhalarea gazului toxic (fosfin), starea corporală menționată putea fi produsă la acțiunea toxică a gazului (fosfin), posibil în timpul și circumstanțele relatate, și după caracterul dereglării poate fi calificată ca vătămare corporală neînsemnată.

Astfel, acțiunile inculpatului Anastase I. întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 224 alin. (4) Cod penal, ca încălcarea regulilor de circulație a substanțelor chimice, adică încălcarea regulilor stabilite ce țin de păstrarea, transportarea și utilizarea substanțelor chimice care a provocat din imprudență decesul a mai multor persoane, iar ale inculpatului Damaschin N. cele prevăzute la art. 149 alin. (2) Cod penal, ca lipsirea de viață din imprudență a mai multor persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și de faptul că inculpații au săvârșit infracțiuni grave, anterior nu au mai fost condamnați, se caracterizează pozitiv, nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cea atenuantă fiind – căința sinceră, la locul de trai și de muncă se caracterizează în exclusivitate pozitiv, ambii sunt la o vârstă înaintată, cu probleme de sănătate, Anastase I. are grad accentuat de dizabilitate, succesorii părților vătămate nu au pretenții față de inculpați, de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală că inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, concluzionând că corectarea și reeducarea lor este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-le o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

La fel, instanța a statuat că, cererea procurorului privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare în sumă de 104.719 lei necesită a fi respinsă ca neîntemeiată.

Ori, ambii inculpați sunt la o vârstă înaintată, cu probleme de sănătate, Anastase I. este încadrat în gradul accentuat de dizabilitate, și având în vedere cuantumul cheltuielilor de expertiză, ținând cont de prevederile art. 229 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, necesită a-i elibera de plata cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizelor pe dosar, deoarece încasarea acestora din contul inculpaților ar putea influența substanțial asupra situației lor materiale și a membrilor familiilor lor.

3. Procurorul-șef al Procuraturii raionului Xxxx, Adrian Procoavă, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Anastase I. să fie condamnat în baza art. 224 alin. (4) Cod penal la 3 ani și 10 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar inculpatul Damaschin N. să fie condamnat în baza art. 149 alin. (2), 90 Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei pe un termen de probațiune de 5 ani, și încasarea solidară de la inculpați a cheltuielilor judiciare în sumă de 104.474 lei.

Apelantul a invocat că, instanța de fond, reieșind din circumstanțele cauzei și rezonanța infracțiunii, a aplicat o pedeapsă prea mică în raport cu Damaschin N.

La aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Anastase I., instanța nu a luat în considerație că anume acțiunile ultimului au generat condiția utilizării în condiții casnice a insecticidului de către Damaschin N., fiind o pedeapsă inefficientă și neproportională în raport cu crima comisă.

Totodată, conform art. 229 alin (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată, poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Din materialele cauzei rezultă, că rapoartele de expertiză judiciară au fost ordonate și efectuate în cadrul procesului penal, fiind achitate din sumele alocate de stat, astfel. Până la recunoașterea inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii, cheltuielile au fost avansate de stat, cheltuieli, care după condamnarea acestuia pot fi recuperate de la condamnat. Or, instanța de fond eronat a interpretat prevederile normelor procedurale.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpații Anastase Ion și Damaschin Nicolae s-au încasat, solidar, în beneficiul statului cheltuielile de judecată legate de efectuarea expertizelor în sumă de 104.474 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, potrivit art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală.

În conformitate cu art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea, resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și din partea altor

persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prima instanță, la individualizarea pedepsei penale, a luat în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, motivul și scopul celor comise, personalitatea celor vinovați, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovaților, precum și de condițiile de viață ale familiei acestora și faptul că succesorii părților vătămate nu au pretenții față de inculpați.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei autorului.

Sanțiunea art. 224 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 10 ani, iar a art. 149 alin. (2) Cod penal - cu închisoare de la 2 la 6 ani. Reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa maximă sub formă de închisoare, în cazul dat, pentru infracțiunea prevăzută de art. 224 alin. (4) CP, va constitui de la 3 ani și 4 luni până la 6 ani și 7 luni, iar pentru art. 149 alin.(2) CP, va constitui de la 1 an și 4 luni până la 4 ani.

La stabilirea pedepsei, s-a ținut cont de faptul că inculpații au săvârșit infracțiuni grave, anterior nu au mai fost condamnați, nu au fost stabilite circumstanțe agravante sau atenuante, la locul de trai și de muncă se caracterizează în exclusivitate pozitiv, ambii sunt la o vârstă înaintată, cu probleme de sănătate. Damaschin N. este bolnav de hepatită cronică de origine virală, B,C,D și astm bronșic, Anastase I. fiind pensionar, de faptul că succesorii părților vătămate nu au pretenții față de inculpați. Prin urmare, corectarea și reeducarea lor este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-le o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

Ori, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Respectiv, instanța de fond, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestora, cât și de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, respectiv pedeapsa stabilită: inculpatului Anastase I. sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată pe un termen de 3 ani și inculpatului

Damaschin N. sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu suspendarea condiționată pe un termen de 3 ani, sunt corespunzătoare și echitabile.

În asemenea circumstanțe, pedeapsa aplicată inculpaților de instanța de fond, este una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea inculpaților față de infracțiunile săvârșite și de consecințele acestora.

La aplicarea pedepsei închisoare cu executarea reală în speță nu este echitabilă, or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În același timp, potrivit art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Articolul 229 alin. (1) Cod de procedură penală, indică că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

În conformitate cu prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare

Iar potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Soluția instanței de fond privind respingerea solicitării procurorului de încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 104.474 lei din contul inculpaților, este una greșită și neconfirmată în cazul dat.

Efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 14.12.2018 la suma de 38.308 lei, raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 14.12.2018 la suma de 21.648 lei, raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 12.12.2018 la suma de 43.878 lei, raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.12.2018 la suma de 320 lei, raportului de expertiză judiciară nr. xxxx din 27.12.2018 la suma de 320 lei, a fost dispusă de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care au confirmat vinovăția inculpaților.

Totodată, nu sunt constatate temeieri rezonabile de eliberare a inculpaților de la plata cheltuielilor judiciare pe caz, ultimii neavând persoane la întreținere, nefiind în stare materială dificilă, iar suma de 104.474 lei nu ar pune în dificultate inculpații.

Pe aceste rațiuni, urmează a fi admisă solicitarea procurorului de încasare de la inculpați în beneficiul statului pentru a cheltuielilor judiciare în sumă de 104.474 lei.

Or, stabilindu-se vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate, acestora le revine și obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și decizii nominalizate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă executarea de către inculpatul Anastase I., în baza art. 224 alin. (4) Cod penal, a pedepsei de 4 ani închisoare în

penitenciar de tip semiînchis.

Recurentul a invocat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal față de Anastase I., deoarece nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7, 61, 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei și anume că ultimul, cunoscând cu certitudine că Damaschin N. nu deține certificat de perfecționare ce permite utilizarea substanțelor chimice și nu are cunoștințele respective, i-a transmis produsul de uz fitosanitar "Valsafid 56%", care a provocat decesul a 3 copii minori, că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, prin imprudență, anterior nu a mai fost condamnat, se caracterizează pozitiv, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante sau atenuante, la locul de trai și de muncă se caracterizează în exclusivitate pozitiv, este la o vârstă înaintată, cu probleme de sănătate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocata Svetlana Cotea, în numele inculpatului Damaschin N., solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, prin care s-a respins încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor de judecată.

Recurenta a invocat că art. 229 alin. (1) – (3) Cod de procedură penală indică expres că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Suma de 104.474 lei, ce constituie cheltuieli judiciare, este mult prea oneroasă pentru inculpat. Damaschin N., 1958 a.n., suferă de hepatită I virală cronică B cu agent Delta, atât el, cât și soția lui. Damaschin N. este bunelul ce și-a înmormântat trei nepoți - trauma gravă prin care a trecut întreaga familie.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul procurorului (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului Anastase I., în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă cu închisoare. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Ori, instanțele just au reținut că, inculpatul Anastase I. a săvârșit o infracțiune gravă, dar a recunoscut vina integral și s-a căit de cele comise, nu are antecedente penale, este caracterizat în exclusivitate pozitiv, are grad accentuat de dizabilitate, succesorii părților vătămate nu au pretenții față de acesta, în rechizitoriu fiind indicat că: „*Circumstanțe agravante nu sunt*”, întemeiat concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului Anastase I. în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, și în raport cu circumstanțele invocate în recursul avocatei Cotea S. (*pct. 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept

privind soluția încasării cheltuielilor judiciare de la inculpatul Damaschin N. în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Ori, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (2) Cod penal, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea unor expertize specializate, costul cărora este justificat și probat, acesta urmând a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru a-l elibera de plata lor.

Pe lângă aceasta, se observă că recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.I. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului Anastase I., cât și privind soluția încasării cheltuielilor judiciare de la inculpatul Damaschin N.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul pedepsei penale și cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile vizate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5., 5.I din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate

servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie xxxx, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpaților Anastase I. și Damaschin N. s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursurilor înaintate în cazul în care se constată că acestea sunt vădit neîntemeiate.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, și de avocata Svetlana Cotea, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 21 decembrie 2020, în privința inculpaților Damaschin Nicolae xxxx și Anastase Ion xxxx, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată la 14 mai 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Victor Boico